

Raplamaa turvalisuse raport 2018

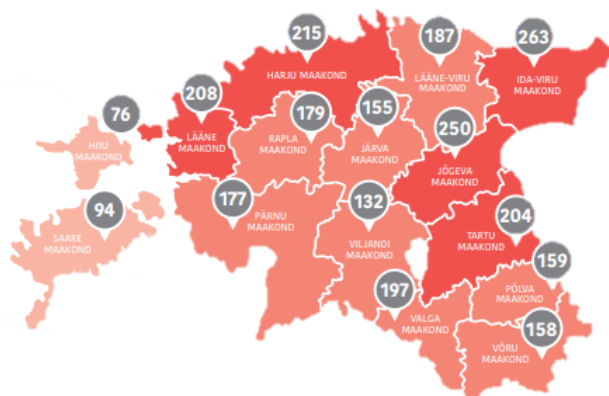
Vastavalt Siseturvalisuse arengukavale (STAK) 2015-2020 moodustati Raplemaal turvalisuse nõukogu 2016.a. jaanuaris, nõukogu juht oli maavanem ja nõukogusse kuulusid 23 inimest - erinevate organisatsioonide juhid. 2018. aastal võttis maavalitsuse ülesanded üle **Raplamaa Omavalitsuste Liit** ning moodustati uues vormingus **turvalisuse nõukogu**, mis koosneb 10-st inimesest: vallavanematest (4), pääste, politsei, Kaitseliidu pealikest, usuorganisatsioonide esindajast ning ROLi töötajatest, kes esindavad rahvatervise ja arendusvaldkonda. Nõukogu juhiks on Raplamaa Omavalitsuste Liidu juhatuse esimees. Turvalisuse nõukogu tegevus on rahastatud Euroopa Sotsiaalfondi projekti "Riskikäitumise ennetamine, riskis olevate perede toetamine ning turvalise elukeskkonna arendamine" raames.

2018. aastal moodustati maakonda mitmed uued struktuurid tervise ja turvalisuse valdkonnas: **tervisenõukogu, uimastiennetusnõukogu, liikluskomisjon ja omavalitsuste ülene kriisikomisjon**. Koos käib igakuiselt **riigiasutuste juhtide ümarlaud**.

Rapla maakond on **väheneva elanikearvuga** maakond, viimase kümne aasta jooksul on elanike arv vähenenud rohkem kui 3150 elaniku võrra. Rapla maakonna soolis-vanuselist struktuuri osas olulisi erinevusi Eesti näitajatega ei ole: lapsed (0-14) on Raplemaal elanikkonnast 17% , tööealisi (15-65) 57% ja pensioniealiste elanike (65-...) osatähtsus on maakonnas viimase 10 aasta jooksul kasvanud ja on nüüd ca 26% . Keskmine eeldatav eluiga on viimase kümne aasta jooksul pidevalt suurenenud, kuid meeste ja naiste eluea vahe on siiski **ligi 8 aastat**.

Töötus jõudis 2018. aasta lõpuks 4%-ni ning **keskmine brutopalk** on jõudnud Eestis Harjumaa ja Tartumaa järel kolmandale kohale ehk – Raplemaal peaks tööd ja leiba jätkuma.

Raplamaa on Eesti mõistes **turvaline maakond**. 2018 aasta Eesti kuritegevuse ülevaatest selgub, et Raplemaal registreeriti 179 kuritegu 10 000 elaniku kohta.

Kuritegude arv 10 000 inimese kohta maakondades (Justiitsministeerium 2018)

2018. aastal registreeris politsei Rapla maakonnas 544 kuritegu. Võrreldes 2017. aastaga kasvas see arv 62 võrra. Jätakuvalt annavad enim tooni liiklusalased kuriteod ning lähisuhtevägivald. Kuritegevuse kasv on ennekõike tulnud vägivaldajuhtumite ja liikluskuritegude arvelt. Vägivaldajuhtumite kasv võrreldes 2017. aastaga oli 47%. Liikluskuritegude, millest põhilise osa moodustavad roolijoodikud, kasv oli 31%.

„Turvaline kodukant“ arutelud politsei eestvedamisel toimusid 10-s külas - **inimeste turvatunnet** ei häiri ainult kihutavad autojuhid, joodikud või tänaval toimuv, vaid ka see, kuidas elu olu on korraldatud: liikluskorraldus, kas on kergliiklusteed, kuidas teed on hooldatud, milline on ristmikel nähtavus, tänavavalgustus. Lisaks sellele tunnevad inimesed muret erinevate teenuste kättesaadavuse osas (arstiabi, kauplus, ühistransport, elekter, side, kanalisatsioon jne). Paljudel juhtudel on teemaks noored, nende võimalused vaba aega veeta või ka edaspidi tööd leida. 2018. aastal toimusid lisaks küladele Turvaline kodukant arutelud ka **vallavalitsustes**, kus löid aruteludes kaasa spetsialistid ja poliitikud. Neis osales ligi 100 inimest. Siseministeeriumi eestvedamisel kaardistasid kohalikud omavalitsused ka turvalisusega seotud probleemid:

RAPLA	KOHILA	KEHTNA	MÄRJAMAA
Noortekambad- vargused, lõhkumised Müra ja lärm (Karmani parkla)	Vargused (suvilapiirkonnad)	Alaealiste vandaalitsemine	Vandaalitsemine avalikus ruumis (valla ja kodanike vara rikkumine)
Eluruumid, mis ei vasta tuleohutuse nõuetele		Avalikus kohas alkoholi tarbimine ja sellega seotud korrarikkumised	
Libedad, auklikud, pimedad tänavad	Lähisuhtevägivald	Lähisuhtevägivald	Liikluses arutu kihutamine
Kergliiklusteede vähesus	Liiklusohutus		Liiklusohhtlikud kohad (ristmikud, parkimine alevs jms)
Mänguväljakute vähesus, nende turvalisus			

Väljakutsed järgnevas 3-4 aastaks on kohalikes omavalitsustes aga järgmised:

Rapla	Kohila	Kehtna	Märjamaa
Tehnilised jälgimisvõimalused (kaamerad)	Turvakaamerate uuendamine ja võrgu laiendamine	Avaliku korra rikkumised joores	Avalik kord
PPAga tihedam koostöö õiguskorra tagamisel	Politsei, pääste ohutuspäevade läbiviimise ning abipolitseinike värbamiskampaaniate toetamine	Lähisuhtevägivald	Liiklusturvalisus
Turvalised mängu- ja tegevusväljakud	Tuletõrje veevõtukohtade korrastamine		
Valgustatud ja heas korras tänavad	Statsionaarse liiklusõppeväljaku rajamine		
Kergteede võrgustik, mis oleks omavahel seotud	Kergteedel liikujate ohutuse tõstmiseks märgistada autoteede ristmikud kergteel		
	Külade ja asumite üritustel selgitustöö tegemine kogukonna sisese koostöö vajalikkusest vara kaitsel		

Päästeameti reageerimisega päästesündmuse kokku 695, millest 235 olid tulekahjud. Tulekahjust 93 olid hoone tulekahjud, 57 olid metsa ja/või maastiku tulekahjud, 68 tulekahjud väljaspool hooneid (N: ohtlik lõke, prügikast vms), 17 sõiduki tulekahju. Suuremaid ja ressursimahukaid tulekahjusid oli ca 40. Enamik tulekahjustest likvideeriti ühe päästemeeskonna poolt. Kõige tähtsam on see, et

Raplamaal ei hukkunud tulekahjudes 2018 aastal ühtegi inimest ning samuti ei olnud uppumissurmasid.

Raplamaal on õnnetuste ennetus endiselt kõrgel tasemel. 2018 koolitati otseselt päästjate poolt vee- ja tuleohutuse teemadel 1800 inimest. Kodukülastusi tehti 930 korral, mis samuti aitas otseselt kaasa Raplamaa kodude ohutusele. Koostöös päästeametiga tegutsesid kohalikud omavalitsused „500 kodu“ projekti raames kodude tuleohutumaks muutmises. Eesmärk oli küttekoldeid korda teha kodudes, kus sellest ka realselt abi on (lastega pered, vanurid jne). Selle projekti abil parendati maakonnas 9 kodu.

2018. aastal registreeriti 28 **liiklusõnnetust**, vigastusi said 30 inimest ja hukkus üle aastate rekordiliselt palju inimesi - 8 inimest. Joobes juhtide tõttu toimus 9 liiklusõnnetust, kus sai viga 9 ja hukkus 5 inimest. Jalgrattaõnnetusi oli 2, vigastatuid 2 ning mootorrattaga 3 õnnetust, kus viga sai 2 ja hukkus 1 inimene. Üle Eesti oli hukkunuid 67, ka 2015. aastal oli hukkunute arv sama (2016 – 71). Võrreldes 2017. aasta üle aegade väikseima näitajaga (hukkus 48 inimest) tõstatati teema üles Siseministeriumi tasandil ning ka Raplamaal oli liikluses hukkunud ja vigastatud põhjaliku analüüsi all. Aastal 2002 oli Eestis hukkunuid 223, sellega võrreldes on hukkunute arv vähenenud liikluses rohkem kui kolm korda.

2018. aastal registreeriti Raplamaal 102 **tööõnnetust**, millest 81 olid kerge ning 21 raske kehavigastusega. Ühtki surmaga lõppenud tööõnnetust Raplamaal ei registreeritud. Võrreldes 2017. a on tööõnnetuste arv küll mõnevõrra tõusnud, kuid seda õnneks kergemate juhtumite võrra. Ühest küljest näitab see aga ka positiivset trendi, et tööõnnetusi enam ei varjata ning teatatakse rohkem ka kergematest juhtumitest. Enim registreeriti Raplamaal tööõnnetusi puidutööstuses ning ehituse valdkonnas. Raplamaa ei ole väga suure tööõnnetuste arvuga maakond, kuid tööõnnetusi võiks olla alati vähem. Jätkuvalt on tööõnnetuste peamiseks põhjusteks ohutusnõuete eiramine töötajate poolt ning tööandjate poolt tegemata jäetud korralik töötajate väljaõpe ja juhendamine. Seega on üsna sageli tööõnnetuse toimumise eelduseks kellegi poolt ohutusnõuete eiramine ning seeläbi on ka õnnetused kerged tulema.

2018. aastal loodi Raplamaale Kehtna valda Ohekatku külla 1 **naabrivalve** piirkond, millega liitus 4 majapidamist. Raplamaal on 2018. aasta lõpu seisuga kokku 38 naabrivalve piirkonda, millega on liitunud 1345 kodu.

2018. aastal viidi läbi 5.-9. klasside õpilaste seas **koolikiusamise uuring**. Uuringu partneriks oli Eesti-Rootsi Suitsidoloogia ja Vaimse tervise Instituut, raport valmis 2019. aasta alguseks.

Sihtrühmadele suunatud turvalisuse alastest sekkumistest võiks välja tuua järgmised tegevused: Maanteeameti eestvedamisel jätkus eakate juhtide liikluskoolitus, üle aastate taas kord OtsiOtti õpetajakoolitus, jätkus interaktiivse liiklusnäidendite läbiviimine lasteaedades. Eetris olid TREraadios **tervise ja turvalisuse saated** (alates septembrist on saade eetris igal neljapäeval ja eetris oli sel perioodil 17 saadet!) ning ilmusid maakonnalehes Raplamaa Sõnumid erilehed (**Tervise Edendaja** – 3).

Märksõnaks kujunes Naiskodukaitse poolt loodud tasuta **äpp „OLE VALMIS!“**, kus on koondatud juhised, kasulikud infonumbrid, vajalikud varud jpm kriisiolukorras hakkamasaamiseks.

Turvalisuse nõukogu eestvedamisel püüti leida lahendusi ka **haigla ja ööklubi** kooseksisteerimiseks ning öise õiguskorra parandamiseks maakonna keskses.

Valmis maakonna arengustrateegia ning maakonna tervise ja heaolu profiil ning tegevuskava aastateks 2019-2022.